

6.5 Het eindresultaat: een Cultureel Venster jeugdhulpverlening ontwikkeld

© Harold Sarneel. 31 mei 2012.

Toelichting Cultureel Venster Jeugdhulpverlening

1. Het Cultureel Venster Jeugdhulpverlening is bedoeld om de interactie tussen de cultureel en levensbeschouwelijk andere cliënt en de hulpverlener te bevorderen, gericht op het scheppen van een **goede vertrouwensbasis** en daarmee op **effectievere hulp**. Met behulp van de vragen, ondergebracht in verschillende thema's, ontstaat een beter inzicht in de culturele en levensbeschouwelijke aspecten van de problematiek.
2. Het gebruik van het CVJ is niet alleen bedoeld **voor de start**, maar is bruikbaar in het **hele hulpverleningsproces**. Bij gefaseerde toepassing is het aan te raden de thema's *taal, problemen en opvoeding* prioriteit te geven, omdat zij direct aansluiten op de concrete problematiek en de vragen van de ouders.
3. De vragen vormen als het ware een cultureel venster op de problematiek en de nagestreefde oplossingen. Het CVJ dient **flexibel en soepel** toegepast te worden. De vragen hoeven niet letterlijk zo te worden gesteld als ze zijn geformuleerd, zij geven een richting. Er is geen vaste volgorde of noodzaak tot volledig gebruik. Evenwel is de waarde van de opgenomen thema's en vragenformulering, dat zij tot stand zijn gekomen na vijf test- en onderzoeksrondes. Het CVJ is dus niet bedoeld als een vragenlijst die 'afgelopen' dient te worden, evenmin als een invullijst voor cliënten. Toepassing is ook mogelijk bij autochtone gezinnen, waar vermoed wordt dat cultuur een rol speelt in de problemen en het omgaan daarmee.
4. Toepassing van het CVJ is een onderdeel van het **reguliere hulpverleningsproces** van de ambulante hulpverleners of gezinsbegeleiders. Het kost daarmee geen of nauwelijks extra tijd.
5. Het CVJ is onderdeel van het zogeheten **"interventiekader interculturele jeugdhulpverlening"**, dat bestaat uit drie componenten: kennis en inzicht; culturele sensitiviteit en competenties en het hieronder beschreven CVJ.
6. Onderstaande vragenlijst is primair bedoeld voor ouders. Voor de **jongeren vanaf 12 jaar** is op basis van gegevens uit de interviews met jeugdige cliënten en de gegevens uit de onderzoeksrondes van november/december 2011 onder hulpverleners, een aparte (concept) vragenlijst ontwikkeld.

Vragen voor ouders

Taal

1. Welke taal spreekt u thuis? En met uw familie of kennissen? Kunt u de Nederlandse taal lezen?
2. Welke taal spreekt uw kind en welke taal spreekt hij of zij met vriendjes of vriendinnetjes?

Cultuur en etniciteit

3. Wilt u iets vertellen over uw achtergrond? Waar komt u vandaan? Wat vindt u het meest belangrijk aan uw cultuur? (bijvoorbeeld eetgewoonten, respect, familie, feestdagen, eer).
4. Hoe belangrijk voor u zijn contacten met mensen uit uw eigen cultuur of religie?
5. Hoe vindt u dat uw opvattingen verschillen van Nederlandse gewoontes en opvattingen? Welke waarden en normen vindt u belangrijk? Wat wilt u behouden van uw cultuur van oorsprong in uw leven in Nederland?
6. Voelt u zich thuis in Nederland? Gaat u met Nederlanders om?

Problemen en hulpverlening

7. Spreekt u ook met andere mensen met dezelfde achtergrond als u over uw vragen of problemen? En hoe kijken zij aan tegen die problemen?
8. Begrijpen de mensen om u heen (kennissen, burens) u? Waaraan merkt u dat?
9. Hebt u steun in uw gezin of aan uw eigen familie?
10. Wilt u uw familie (grootouders) betrekken bij de hulpverlening? Zo ja, hoe?
11. Wat zijn uw ervaringen met de hulpverlening? Waar kunnen we extra rekening mee houden? Speelt geloof, sekse, cultuur of achtergrond van de hulpverlener voor u een rol?

Opvoeding

12. Hoe bent u zelf opgevoed? Wat waren de belangrijkste regels waaraan u moest voldoen? Waren er verschillen tussen jongen en meisje?
13. Is de opvoeding van uw kind in Nederland anders dan u zelf bent opgevoed? Wat vindt u daarvan?

14. Wat zijn voor u de belangrijkste waarden en normen in de opvoeding? Is er verschil tussen jongere en oudere kinderen?
15. Hoe is de rolverdeling tussen u en uw partner in de opvoeding? Denkt u hetzelfde over opvoeding? Wie beslist bij verschil van mening? Zijn er anderen die meebeslissen?
16. Wat wilt u uw kinderen meegeven van uw eigen opvoeding?
17. Hoe reageert u als uw kind lastig of vervelend is? En uw partner? Waar ligt voor u de grens?
18. Hoe beloont u uw kinderen? Waarmee? En hoe doet uw partner dat?
19. Houdt u (regelmatig) contact met de school van uw kinderen? Hoe gaat het met hen op school? 20. Hoe ziet u de toekomst van uw kind(eren)? Wanneer bent u tevreden?

Geloof

21. Gelooft u? Haalt u steun uit uw geloof? Welke opvattingen zijn voor u het belangrijkste?
22. Hoe is dat voor uw kind? Gaat hij of zij mee met uw gedachten en opvattingen? En wat vindt u daarvan?

Verslaglegging

Met het beschrijven van de gegevens en indrukken die voortkomen uit het werken met het “Cultureel Venster Jeugdhulpverlening”, ontstaat een zogenaamde “Culturele Formulering”: een beeld over de invloed van de cultuur van deze specifieke cliënt op de problemen en hoe daar mee om te gaan. Ook deze culturele formulering dient flexibel te worden gehanteerd, waarbij veralgemenisering dient te worden vermeden. Vastlegging van de gegevens geschiedt binnen de gebruikelijke rapportagekaders.

Vragen voor jongeren (ten behoeve van ambulante hulpverleners en/of gezinsbegeleiders)

Taal

1. Welke taal spreek je thuis en welke taal met vriend(inn)en?
2. Hoe gaat het met de taal op school?

Cultuur

3. Waar komen je ouders vandaan? En jij? Ben je er wel eens geweest?
4. Hebben jullie thuis gewoontes uit het land of de cultuur van je ouder(s)? Welke?
5. Zijn er verschillen met bijvoorbeeld de gewoontes op school of bij vriend(inn)en?
6. Welke zaken uit jouw cultuur vind je belangrijk en waarom?
7. Ga je om met vriend(inn)en uit een andere cultuur? Bijvoorbeeld een relatie? En wat vind je daarvan? En je ouders?

Problemen

8. Met wie kun je goed praten over je problemen?
9. Hebben andere klasgenoten of vriend(inn)en ook zulke problemen als jij hebt?
10. Denk je dat jouw problemen iets met jouw cultuur te maken hebben?
11. Zou je willen dat wij als hulpverleners rekening houden met jouw cultuur? Hoe dan?

Opvoeding

12. Hoe ben je opgevoed? Welke regels vinden je ouders belangrijk?
13. Wat vind je het belangrijkste dat je in je opvoeding van je ouders meekrijgt?
14. Zijn er verschillen in de manier van opvoeden van je ouders tussen jongens en meisjes? Welke?
15. Wat is de rol van je broer of zus, of andere familie in je opvoeding?
16. Wordt je wel eens gestraft? Hoe dan? En hoe wordt je beloond?

Geloof

17. Geloof je? En hoe belangrijk is geloof voor je? En voor je ouders?
18. Heb je ook vriend(inn)en met een ander geloof?

Verslaglegging.

Zie bij vragen voor ouders.